

Allah'ın Ölçüsü Kulun Ölçüsü

Nureddin Yıldız'ın 14.03.2021 tarihli (409.) Hayat Rehberi dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Aziz kardeşlerim,

İnsan, dünyasını da ahiretini de kurtarmak ve saadet içinde olmak amacıyla Müslüman olur. Müslümanlığımız ebedî kurtuluşumuz ve dünya hayatında da iç huzurumuz maksadıyla vardır. Yani bir Müslüman kederler, huzursuzluk ve stres içinde yoğunlaşmaz. Olaylar ve dertler Müslüman'ı ezmez. Olması gereken budur.

Peki Müslüman olduğumuz, ramazan orucu tuttuğumuz, ölümlerimizi Müslüman mezarlığına Kur'anlar okuyarak defnettiğimiz, sokaklarımızda ezan sesi gür şekilde dinlenebildiği, belki hacca dahi gittiğimiz hâlde neden bunılıyor, çatlayacak gibi oluyoruz? Yokluklar, mahrumiyetler içinde mutluluk bulabilmiş insanların çocukları olmamıza rağmen neden varlık içinde mutluluk, huzur, kalp rahatlığı bulamıyoruz?

Bu soruların cevabı şüphesiz ki kişiden kişiye değişecektir. Fakat genel bir sorundan da söz edebiliyoruz. Müslümanlığımız yani dinimiz İslam, huzurun kaynağıdır. Dünyada, kabirde ve ahirette kurtarıcıdır. Yalnız... Bizim kendimize ayarladığımız değil, Allah'ın peygamberine indirerek bize gönderdiği din huzur kaynağıdır. Dinimizin ölçüleriyle uyduğumuz kadar huzurlu olabiliriz. Diğer türlü; namaz kıldığımız, oruç tuttuğumuz, kendimiz ve çocuklarımız Kur'an okumamıza rağmen boğulup çatlayacak gibi hissedebiliriz.

Ayarları birbirini tutmayan iki şey mutlaka sorun oluşturur. Bir tencere kapağı, kendi boyutlarındaki bir tencere için kapaktır. Bir ayakkabı, o ayağa uygun numarada olduğunda rahatlık verebilir; aksi hâlde sıkar ve rahatsız eder.

Günümüzde, daha önce Hristiyanlar ve Yahudiler'in başına gelmiş bir felaketin bizim başımıza da adım adım gelmekte olduğu ortadadır. Allah'a hamd olsun ki bizim Kur'an'ımız ve Resûlullah Efendimiz'in sünneti, ilk günkü gibi taptaze ve canlı şekilde elimizdedir. Hiçbir değişikliğe uğramamışlar ve Allah'ın izniyle kıyamete kadar da başlarına böyle bir şey gelmeyecektir. Fakat insanlardaki değişim, nesillere sıçrayacaktır. Müslüman olduğunu düşünen ve fiilen de öyle olan insanların, Allah'ın kitabına ve Peygamber aleyhisselamin sünnetine karşı, 'bana göre' diyerek ve 'aslında, ama, bu zamanda...' gibi eğip bükme ve kıvrıma ifadeleriyle yaklaşımları önlemezse bir zaman sonra içinden bazı güzelliklerin seçilip diğer bazı kısımların bırakıldığı bir yaklaşımla görülmesi işten bile olmayacaktır.

Hâlbuki bizim dini şekillendirme hakkımız yoktur. Kullar olarak biz, beğenip hoşumuza gideni poşete ayırarak alabileceğimiz bir ticaretin tarafı değiliz; canımızı, sevdiğimiz şeyleri Allah'a vererek karşılığında cenneti kazanacağız. Müslümanlık budur, böyledir.

Müslüman kardeşlerim,

Acı da gelse, kabullenmesi zor da olsa bazı hatalarımızın konuşulması lazımdır. Bazı noktalarda Allah'ın baktığı gibi mi baktığımız sorusunu sormamız gereklidir. Şayet Allah'ın baktığı gibi bakmıyorsak onun dininin yüzde yüz ve samimi dindarları olduğumuzu söyleyemeyiz. Hepimizin anlayacağı bir örnek üzerinden bu meseleyi kavramaya çalışalım ve hangi konularda kaymalar, kırpmalar başlayarak esnek düşündüğümüzü görmeye gayret edelim.

Sabah namazının farzı iki rekâttir. Biz bu iki rekâtlık farzı kendimize göre ne üç rekâta çıkarabilir ne de bir buçuğa düşürebiliriz. Ya da güneş doğduktan on dakika sonra kılamayız. Bu tür kendimizce düzenlemeler uygularsak kıldığımızın adı namaz olmaz. Çünkü din Allah'ın olduğuna, namaz da o dinin

bir parçası olmasına göre Allah nasıl emrettiyse ibadet de o yönde yapılacaktır. Bu kadar kolaydır. Peki, namazı esnetemiyor ve değiştiremiyoruz da diğer konularda böyle bir hakkımız olabilir mi?

İşte bu noktada samimi ve tavizsiz dindarlık, Allah'ın dinini bir kooperatif tüzüğü zannetme veya zannetmeme ciddiyeti ortaya çıkar.

Allah'ın nasıl gördüğü-ölçtüğü, bizim nasıl gördüğümüz-ölçtüğümüz üzerinden muhakkak değerlendirmemiz gereken bazı konular vardır. Bunları aşağıdaki gibi ele alabiliriz.

1- Sevgi ve bağlılık ile nefret ve düşmanlık. Irkımız, etnik kimliğimiz, şahsî menfaatlerimiz, koltuğumuz, şöhretimiz, malımız ve bizim olan diğer değerleri Allah nasıl görüyor, biz nasıl görüyoruz? Allah hangi ırkı -hâşâ- vazgeçilemez görmektedir? Allah'ın kutsallık yüklediği bir ırk bizim gözümüzde kutsal ise Allah ile yollarımız bu noktada ayrılıyor demek değil midir?

Benim kişisel menfaatim gözümde dinimden daha değerli hâle geldiğinde Allah ile yollarım ayrılmaz mı? Koltuğum ve prestijim, dinimden ve ahlakımdan daha değerli olduğu zaman dinimle yollarım ayrılmaz mı? İlk düşünülmesi gereken budur.

Nihayetinde 'gâvur' dediğimiz bir insan nasıl gâvur oluyor? İnsanlar gâvur olmak için noterden belge almıyorlar. Dinin içini, dindarlığın özünü değiştirerek gâvur olunuyor ve bunu yaparken de bir yerden onay alınması gerekmiyor.

2- İnsanlık meselesi ve insan mefhumuna bakışımız. Allah, insanı mükerrem yaratmıştır. Yani insan saygındır. Allah insanlığa saygısızlığı, insan onuru ile oynamayı da haram kılmıştır. Diğer tarafta ise insanı put edinecek kadar saygın tutmaya da izin vermemiştir. İnsan; eş, çocuk, ebeveyn, siyasî pozisyonda veya etnik kimliğimizin lideri olduğunda put hâline getirilemez. Dinden değerli bir insan olamayacağı gibi insanlıktan kıymetli bir insan da olamaz. Böyle biri put hâline getirilmiş demektir.

Böyle düşünmek din ile aramıza mesafe koymak anlamına gelir. Herhâlde bu konuda örnek yazmaya ihtiyacımız olmayacak kadar fazla örnekle iç içe yaşadığımızı hepimiz görmekteyizdir.

3- Onur konusu. Kâinatı yaratan Allah'ın Kur'an'ında indirdiği ayetlere göre ona iman eden kimse onurludur, imanı reddeden imansız kişi ise onur sahibi değildir. Bunun böyle olmayacağını söyleyemeyiz. Kur'an ayetleri ortadadır: *"Onur; Allah'ın, peygamberinin ve müminlerindir."*

Bir insanın gözünde, aralarından sadece biri Müslüman olan dört kişi düşünelim. Bunların dördü de insanlık bakımından aynıdır, hiçbirini ezemeyiz zira insanlık değerlidir. Ancak Allah'a yakınlık perspektifinden bakıldığında müminin onuru sadece birinde var olup diğer üçünün böyle bir onur taşımadığını düşünmeye mecburuz. Allah'ın yüksek tuttuğu kimseyi aşağıda tutan, bir puan aşağı indiren hatta belki parası, koltuğu, forsu var diye kâfiri bir tık yüksekte tutan kimse Allah ile yollarını ayırmış demek değil midir?

Müslüman olmak/olmamak sadece duvarlarımıza Kâbe resmi asmak veya kilise fotoğrafı koymak işaretiyle mi anlaşılabilir?

4- Dünyaya ve ahirete baktığımız pencere. Allah -celle celâlihü- dünyayı oyun, eğlence ve boş vakit olarak nitelendiriyor –o yarattığı hâlde. Ahiret içinse "iman edip Allah'tan korkanlar için asıl yer orasıdır" buyuruyor. Görünürde, lafta, konuşmada her mümin elbette böyle düşünür ama eyleme geçildiğinde ahiret kazanma ihtimalimiz ile dünya kazanma ihtimalimiz yan yana getirilirse tercihimiz, ahireti yıpratıp dünyadan kazanma şeklinde mi meydana çıkıyor?

Faizli krediye bulaşmak, haram bir sevgiye kapılmak, kâfire sempati beslemek gibi durumlar ahireti yıpratıp dünyada mevzi elde etmenin örnekleri değil midir? Hâlbuki dünyanın tamamını ahiret emelimiz için kullanıyor olmak asıl maksadımızdı. Bu hissiyatımız, ahiretimizin yıpratıldığını gösteren

uygulamalar, Allah ile aramızda çizgi farkı oluşmaya başladığını göstermez mi? Hele dini sömürerek din üzerinden dünyalık kazanmak bile bile Allah ile aramızda dağlar boyu mesafe açmak anlamına gelmez mi?

Elbette kendimize çekidüzen vermek isterken ruhbanlaşacak değiliz. Dünyadan elimizi eteğimizi çekmek gibi bir görevimiz yoktur. Tapınmadığımız bir dünyaya sahip olmak istiyoruz. Gerektiğinde elimizin tersiyle itebileceğimiz bir dünya olmalıdır bu. Şimdi yaşadığımız pratikse ahireti elimizin tersiyle itme şeklinde gerçekleşmektedir. Dünyayı ve dünya nimetlerini, ticaretinden siyasetine kadar hiçbir imkânı Allah'tan korkmayanların eline bırakacak hâlimiz yoktur. Fakat onlara bırakmayacağımız derken onlar gibi olacağımız bir dünyayı da kabullenmemeliyiz.

Dünyaya bakışımız sıkıntılara sabrımızda ve kalbimizin ahiret açısından huzurlu olmasında, salih amelleri sürekli artırmamızda, haramlardan elektrik çarpmasından kaçır gibi korkmamızda, asıl hayatımızın cennette olacağını bildiğimiz için de dünyaya uzun hayallerle bağlanmamamızda ve aile, arkadaş, sosyal hayatlarımızı bu çerçevede gerçekleştirmekte düğümlenmektedir.

Kur'an'ımızda konumuzla alakalı iki örnek zikredilmektedir ki temennimiz, her müminin bu ayetleri ezber bilip namazlarında okuması, namazlardan sonra tefekkür için değerlendirmesidir. Bu ayetler, hayatımıza ibret ve hayati tanıma açısından daima zihnimizde durması gerekli örneklerdir. Bunların birincisi Karun, ikincisiyse Firavun'un sihirbazlarıdır. İkisi de Musa aleyhisselamın yaşadığı zamandaki olaylardır. Kur'an-ı Kerim farklı surelerde ikisinden de genişçe söz etmektedir.

Karun, Musa aleyhisselamın kavminden hatta yakın akrabalarından biriydi. Önceleri kâfir değildi. Dünya malı gözünü bürüdüğü ve maldan başka şey görmez bir dindar olduğu için sonunda "Ben varım, başkası yok" yollu bir anlayışı sahiplendi, bu anlayış yüzünden önce dindarlığını, ardından dinini kaybetti. Allah da onu bütün mülküyle birlikte yok etti. Dünya dolusu serveti kurtuluşuna yaramadı. Ancak asıl ve köken itibarıyla Musa aleyhisselam ile ortaklık taşıdığı için altını tekrar çizelim: Sorun, mala bakışında Allah ile farklılaşmasında düğümleniyordu. Buradan kaynaklanan bir açı nedeniyle sonunda Allah'ı bırakmıştı.

Sihirbaz dediğimiz kimseler de Firavun'un hokkabazlarıydı. Kâfirdiler. Firavun gibi bir zalimi ve onun sistemini ayakta tutmak için maaş alıyorlardı. Ama Musa aleyhisselamı gördükleri zaman saraydaki güç, otorite, konum ve parayı ellerinin tersiyle iterek kelime-i tevhidi söyleyip iman ettiler. Bir sabah vaktinde firavun adına Musa'yı mağlup etmek için çıktıkları meydandan, o günün akşamında şehid olarak Allah'a kavuştular.

Demek ki mesele, yöneldiğimiz doğrultunun Allah'ın çizdiği yönde olup olmama meselesidir. Nice insanlar batılın ve yanlışın hizmetindeyken Allah'ın lütfu ve keremi ile hakkı bularak cenneti hedef bilir ve yola devam ederler. Nice insanlar da Karun gibi 'nereden nereye' dedirterek insanı kahredecek büyüklükte çöküşle yok olup giderler. Karun yalnızca çok zengin olmanın örneği olarak dilimizde 'Karun gibi zengin' tabiriyle hatırlanırsa da haktan kayma ve sapıklık örneği olarak da vardır. Kitabımız ondan açıkça söz etmektedir. Başlangıçta Musa aleyhisselam ile beraberken altınların tatlı seslerinin onu saptırdığı anlatılmaktadır.

Ahiretin ebedî olduğu, dünyanın geçiciliği lafla söylenebilirse de pratikte izlenen şeyin ne olduğu önemlidir.

5- Aklımızın durduğu konum. Aklımızın bize "Sen bilirsin, ancak sen anlarsın, sadece düşündüğün önemlidir" dediği bazı konularda imanımız tarafından uyarılıyor ve bu konularda Allah'ın hükümlerinin belli olduğu, bunları aklımızın müdahalesiyle değiştiremeyeceğimiz gerçeğiyle yüzleşiyor muyuz? Biz de bu uyarı karşısında, ayet ve hadis olan bir şeyse karşımızdaki, teslim olmayı ve direnmemeyi seçebiliyor muyuz?

Allah ve Resûlullah, kadın konusunda bir hüküm ortaya koyduklarında ya da miras meselesinde çizgiyi belirlediklerinde bunlara 'ama' ile başlayan sinsi itirazları dillendirebiliyor, bu çıkışlarımızı da aklımıza dayandırabiliyor, Peygamber Efendimiz'in hükümlerini onun yaşadığı toplumla sınırlı görmeyi zihnimizde gerekçe olarak besleyebiliyorsak burada incelenmesi gereken önemli bir durumdan söz edilmelidir. Hâlbuki zamanımızda da sistemlere, teknolojiye, devlet mekanizmasına, siyasî yapılara kölelik gayet revaçtadır. Menfaatler ırktan da güçlü hâldedir. Güya hür akıllarımız vardır da başka devirlerin akıllarını yadırgamaktayız... Gelin görün ki Allah'tan kopmak dışında hiçbir şey için hürriyetimiz yoktur!

Tefekkür etmeyen ve gafil insan istemiyoruz elbette. Fakat Allah'a karşı düşünme cesaretini ileri süren bir aklı da tanımıyoruz. Allah'ı bırakarak gittiğimiz hiçbir yer, kâr edebildiğimiz bir yer değildir.

6- Kalkınma, gelişme, medenîlik vb. kavramlarımız Allah'a göre de böyle midir? Namaz kılınmıyor, fuhuş yaygın olduktan sonra kalkınma yaşansa ne olur yaşanmasa ne? Allah'ın kanunlarının çiğnendiği bir dünyada kalkınma ve medeniyet, söz edebileceğimiz kelimeler değildir. Birileri kendine liberalizmi, sekülerliği rehber edinip bunları gelişme diye görebilir ama Allah'ın gördüğü önemlidir. Bizse Allah'ın gördüğünden başkasına baktığımızda Müslümanlık iddiamız boşa düşer.

Liberalizm düşüncesinin aslında, papazların etkisinden kurtulmuş bir zihniyet gayesi vardır. Papazları sadece pazar günleri saygın, kalan altı günde hayatta yeri olmayan kişiler mesabesinde görmekten ileri gelir. Yani sekülerliğin çarşı-pazara yansımış, laikliğin çiçek vermiş hâlidir. Liberalizmi hile için bile olsa savunan bir Müslüman'ın Allah ile aynı düşündüğü hiç söylenebilir mi? Madem liberalizm var, dünya teknolojisinin geliştirdiği ve gerçekten büyük nimet olan internette, binlerce senedir yaşayan büyü çeşitleri ve hurafeler nasıl oluyor da ayakta durabiliyor? İnsanların para vererek büyücüye soru sordukları bir dünyadan nasıl bahsedilebiliyor?

Yaşadığımız, Allah'a bağlılıktan kopup diğer bağlılıklara esaret hâli, aldanmak ve aldanıştan zevk almak durumundan başka bir şey değildir.

7- Dini modernize etme konusu. Bu da bakışımızın Allah ile aynı olup olmadığı meselesinde kilit taşlarından, test araçlarından biridir. Dini; Diyanet mensuplarına, ilahiyat fakültesi üyelerine, sarıklı-sarıksız hocalara havale etmek bu bahsin önemli bir başlığıdır. Faiz, kadınların mirası, evlilik ve boşanma, nafaka vd. konularda açık veya gizli baskılarla 'medyayı üzmemeye' hassasiyeti göstererek dini çağa uydurmak... Bu arzuyu içimizde taşımak Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in öğrettiği ve Ebû Bekir radiyallahu anhin anladığı Müslümanlık ile ayrışmak anlamına gelir.

Kendi istediği doğrultuda 'fetva' arayışına girmek, Müslümanlığı bilmek yerine kendi keyfine uygun olanın peşinden koşmak yanlışları örtbas edebilmek için tarihte kalmış bir âlimin sözlerini bulup çıkarma gayreti taşımak bizi Allah'ın ölçüsü dışında bir ölçü edinmeye sürükler. Mülk, din, dünya, zaman, insan Allah'ın ama insan kendi kendine böyle bir arayışa kalkışabiliyor. Hâlbuki elinde neyi vardır ki İslamiyet'e yenilik getirebilsin? Şayet bizden önceki kuşaklar da böyle bir hevese kendileri kaptırsalar ve dini çağa uydursalardı biz bugün İslamiyet'ten söz edemeyecektik. Biz bugün dine şekil vermeye kalkışırsak bizden sonraki nesillerin lanetinden kurtulamayız. O nesiller olmasa meleklerin lanetinden kurtulamayız. Müslüman olarak ölüp mezara gidemeyiz.

Gerçi zaten biri İstanbul'da ölmeyegörsün, otomatik 'merhum' oluverdiği için gidişler hep garantili sayılıyor...

*

Kardeşlerim,

"Din kolaylıktır, kolaylık dinidir", "Orta hâlli olmak lazımdır", "Biz orta yol ümmetiyiz" minvalli sözlerin amacından saptırılabilildiğini görüyoruz. Biz dini 'kolaylaştırma' hedefi uğrunda Allah'tan daha

merhametli olamayız. Rabbimiz bize zor bir din göndermemiştir ki ilave bir kolaylıkla onun mevcut rahatlığını daha da esnetebilelim. Namaz, oruç, zekât veya faiz kuralları zor değildir. Erkek-kadın ilişkileri, miras hükümleri kişiye zor gelip beğendiklerim/beğenmediklerim ayırımına gidilmesi, tamamen kişinin kendi uydurduğu bir 'kolaylık' kıstasıyla ortaya atılmış demektir.

İnsanların zevklerine, çağın esnekliğine göre bir din olamaz. Cennete girmeyi dilerken Ebû Bekir radiyallahu anhin yaşadığı dine, çektiği zorlukların ona kazandırdığı ödüle göre bir cennete girmek isteniyor ama dünyada yaşarken yaşantı hiç de onunkine benzemiyor. Biri ölmeyegörsün, hemen Âişe anamız, Hatice validemizle birlikte ve aynı cennetlerde olmak dualarıyla uğurlanıyor... Cenneti morg müdürlüğü mü zannediyoruz ki sipariş ettiğimiz cenneti söyleyince ölüleri oraya gönderecekler?

Kolay din arayışı; cihadı teğet geçmek, halifesi olan bir devlet arzusunun unutulması, kâfirlerin dostumuz olmadığı idealimizin gerçekleşmemesi, şeriat istendiğinin dillendirilmemesi içindir. Çünkü bunlar 'zorluk' denen şeyi getirirler. Cennet ucuz, bedelsiz değildir.

Sevinç, hüzün, mutluluk konularında kul ne istemektedir; Allah ne buyurmaktadır? Elimize geçen paraya, haram mı helal mi olduğunu ayırt etmeden sevindiğimiz ya da üzerimize tapu edilen gayrimenkulün faizli parayla alınıp alınmadığı umurumuzda olmadığı zaman burada kazanma sevincinin, Allah ile yollarımızı ayıran bir mahiyette olduğu görülür. Bu durumda Allah ile aynı düşündüğümüzden de bahsedemeyiz. Allah'ın razı olup olmadığına endeksli bir hayat ile para, fors, koltuk, üyelik, menfaat, denize bakarı, yüksek katlı olanı veya şöhretlisine ayarlanmış bir hayat aynı değildir. İkisinin mutluluk anlayışı birbiriyle aynı değildir.

Zenginliği algılamak da böyledir. Allah'ın kulu olduğunu söyleyen, kelime-i tevhidi söyledikçe içinin açıldığını düşünen biri olmak vardır; bir de Müslüman olduğu, babası da faizli işleri değerlendirmeyen bir Müslüman olarak yaşadığı için önünün kapalı kaldığını, fakirliğinin sebebinin bu olduğunu düşünen olmak vardır. Burada zenginlik ölçütünün farklılığı hemen göze çarpar.

İnsana ve dine faydalı ilmi zenginlik saymak ile insanların şöhretini, alkışını kazanç olarak hayalinde besleyen anlayışın da aynı ve denk olmadıkları meydandadır. Bunlardan biri dünyadaki kazançlarıyla ahiretine yatırım yapmaktayken diğeri dünyada kazansa bile ahireti kaybettikçe kazandığını düşünmektedir. Bunların mutlulukları, kalp huzuru, onuru aynı değildir.

Allah ile aynı ölçüleri kullanmamak, onun gördüğünden farklı görerek yaşamak bizi sırf Müslüman mezarlığına gömüldüğümüz için Ebû Bekir radiyallahu anh ile aynı cennetlerde buluşmaya müstahak kılmaz. Bunun hayal edilmesi bile uygun değildir. Ölçülerimiz Allah'ın ölçüleriyle aynı olmalıdır. Müslümanlığın bundan farklı bir yorumu, anlamı olamaz. Hayatı da ölümü de bu perspektiften düşünebilir, tefekkürümüzde yoğunlaştırabiliriz.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ. وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اٰجْمَعِيْنَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.